

ПЛАН ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни
«УПРАВЛІННЯ ЗБАЛАНСОВАНИМ РОЗВИТКОМ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

Лабораторні заняття, год. – 30

для магістрантів 1 курсу 1 семестру ІБЕІТ

Рівень вищої освіти - другий (магістерський)

Спеціальність – 281 «Публічне управління та адміністрування»

Викладач – Кулінська А.В.

Обсяг в год.	Назва та стислий зміст лабораторного заняття	Мета роботи
1	2	3
Семестровий модуль 1		
2	Заняття 1. Методологічні основи збалансованого розвитку соціально-економічних систем Література: основна [1, с. 24-36; 5, с. 22-31], додаткова [8, с. 47-52], інформаційні ресурси [2; 4]. 1. Аспекти трактування поняття «сталий (збалансований) розвиток» соціально-економічних систем. 2. Еволюція теорії збалансованого розвитку соціально-економічних систем. 3. Підходи до управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем. 4. Варіанти альтернативних стратегій досягнення збалансованого соціально-економічного розвитку. 5. Матриця моделей управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем.	1. Визначити сутність теорії збалансованого розвитку соціально-економічних систем. 2. Розглянути сутність підходів до управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем. 3. Дослідити варіанти альтернативних стратегій досягнення збалансованого соціально-економічного розвитку. 4. Дослідити матрицю моделей управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем.
2	Заняття 2. Забезпечення збалансованого розвитку соціально-економічних систем Література: основна [1, с. 41-49; 5, с. 34-44], додаткова [8, с. 47-52], інформаційні ресурси [2; 4]. 1. Основні детермінанти збалансованого розвитку соціально-економічних систем. 2. Основні детермінанти соціально-економічного зростання згідно класичної та кейнсіанської концепцій. 3. Керованість процесу збалансованого розвитку соціально-економічних систем. 4. Каузальні діаграми традиційного і підходу Гомера-Діксона. 5. Прийняття рішень щодо раціоналізації та оптимізації управління розвитком соціально-економічних систем.	1. Визначити основні детермінанти соціально-економічного зростання згідно класичної та кейнсіанської концепцій. 2. Навчитися використовувати керованість процесу збалансованого розвитку соціально-економічних систем. 3. Знати особливості каузальних діаграм традиційного і підходу Гомера-Діксона. 4. Навчитися приймати рішення щодо раціоналізації та оптимізації управління розвитком соціально-економічних систем.

1	2	3
2	Заняття 3. Трудовий потенціал країни та його використання в сучасних умовах Література: основна [2, с. 38-45], додаткова [9, с. 120-123; 12, с. 72-77], інформаційні ресурси [1; 3]. 1. Сутність та характеристика соціально-трудових відносин як системи. 2. Структура системи соціально-трудових відносин. 3. Групи суб'єктів соціально-трудових відносин. 4. Види та рівні соціально-трудових відносин. 5. Закономірності розвитку трудоворесурсної ситуації в ринкових умовах. 6. Ринок праці та забезпечення продуктивної зайнятості населення.	1. Розуміти сутність та характеристику соціально-трудових відносин як системи. 2. Визначити особливості структури системи соціально-трудових відносин. 3. Дослідити закономірності розвитку трудоворесурсної ситуації в ринкових умовах. 4. Розглянути ринок праці та забезпечення продуктивної зайнятості населення.
2	Заняття 4. Науково-технічний потенціал країни: сучасний стан та особливості територіальної організації Література: основна [2, с. 67-77], додаткова [9, 120-123; 12, с. 72-77], інформаційні ресурси [1; 3]. 1. Сутність науково-технічного потенціалу у розвитку народногосподарського комплексу. 2. Структура науково-технічного потенціалу у розвитку народногосподарського комплексу. 3. Організація процесу використання науково-технічного потенціалу України. 4. Проблеми реконструкції народного господарства в контексті завдань прискорення науково-технічного прогресу.	1. Розуміти сутність науково-технічного потенціалу у розвитку народногосподарського комплексу. 2. Вивчити структуру науково-технічного потенціалу у розвитку народногосподарського комплексу. 3. Знати основи організації процесу використання науково-технічного потенціалу України. 4. Розглянути проблеми реконструкції господарства в контексті завдань прискорення науково-технічного прогресу.
2	Заняття 5. Виробничий потенціал України та його характеристика Література: основна [2, с. 78-91], додаткова [9, с. 120-123; 12, с. 72-77], інформаційні ресурси [1; 3]. 1. Соціальна сутність складових виробничого потенціалу країни. 2. Економічна сутність складових виробничого потенціалу країни. 3. Система показників, які впливають на розвиток виробничого потенціалу України. 4. Оцінка факторів, які впливають на розвиток виробничого потенціалу України.	1. Знати соціальну сутність складових виробничого потенціалу країни. 2. Знати економічну сутність складових виробничого потенціалу країни. 3. Навчитися використовувати систему показників, які впливають на розвиток виробничого потенціалу країни. 4. Оцінити фактори, які впливають на розвиток виробничого потенціалу країни.
2	Заняття 6. Оцінка ефективності використання виробничого потенціалу в Україні Література: основна [2, с. 39-47], додаткова [9, с. 120-123; 12, с. 72-77], інформаційні ресурси [1; 3].	1. Вивчити особливості фінансових ресурсів і навчитися використовувати їх вплив на соціально-економічний розвиток виробництва національного господарства.

1	2	3
	1. Фінансові ресурси та їх вплив на соціально-економічний розвиток виробництва національного господарства. 2. Економічна ефективність капітальних вкладень у розвиток виробництва національного господарства.	2. Навчитися розподіляти економічну ефективність капітальних вкладень у розвиток виробництва національного господарства.
2	Заняття 7. Соціально-економічна характеристика природно-ресурсного потенціалу країни Література: основна [2, с. 111-118], додаткова [9, с. 120-123; 12, с. 72-77], інформаційні ресурси [1; 3]. 1. Сутність природно-ресурсного потенціалу національного господарства та його структура. 2. Кількісне оцінювання ресурсів природно-ресурсного потенціалу України. 3. Якісне оцінювання ресурсів природно-ресурсного потенціалу України. 4. Ресурсозбереження як головний напрям ефективності використання природно-ресурсного потенціалу.	1. Вивчити сутність природно-ресурсного потенціалу національного господарства та його структуру. 2. Навчитися використовувати кількісне оцінювання ресурсів природно-ресурсного потенціалу України. 3. Навчитися використовувати якісне оцінювання ресурсів природно-ресурсного потенціалу України.
2	Заняття 8. Інструментарій забезпечення збалансованого розвитку соціально-економічних систем Література: основна [1, с. 204-210; 5, с. 112-120], додаткова [8, с. 47-52], інформаційні ресурси [2; 4]. 1. Принципи формування інструментарію забезпечення збалансованого розвитку соціально-економічних систем. 2. Складові інструментарію забезпечення збалансованого розвитку соціально-економічних систем. 3. Основні інструменти забезпечення збалансованого розвитку. 4. Узагальнена структура регіонального кластера. 5. Нові інструментарії управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем. 6. Роль економічних інструментів в інтерналізації екстернальних витрат.	1. Вивчити принципи формування інструментарію забезпечення збалансованого розвитку соціально-економічних систем. 2. Знати особливості складових інструментарію забезпечення збалансованого розвитку соціально-економічних систем. 3. Дослідити основні інструменти забезпечення збалансованого розвитку. 4. Навчитися використовувати нові інструментарії управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем. 5. Визначити роль економічних інструментів в інтерналізації екстернальних витрат.
Семестровий модуль 2		
2	Заняття 9. Програмно-цільовий підхід до управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем Література: основна [3, с. 87-93], додаткова [7, с. 12-16; 10, с. 53-76], інформаційні ресурси [6].	1. Розуміти принципи розробки програмно-цільового підходу до управління соціально-економічним розвитком.

1	2	3
	1. Принципи розробки програмно-цільового підходу до управління соціально-економічним розвитком. 2. Етапи розробки програмно-цільового підходу до управління соціально-економічним розвитком. 3. Методи розробки програмно-цільового підходу до управління соціально-економічним розвитком.	2. Знати етапи розробки програмно-цільового підходу до управління соціально-економічним розвитком. 3. Навчитися використовувати методи розробки програмно-цільового підходу до управління соціально-економічним розвитком.
2	Заняття 10. Сценарний підхід до управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем Література: основна [3, с. 100-106], додаткова [7, с. 12-16; 10, с. 53-76], інформаційні ресурси [3]. 1. Особливості розробки сценарного підходу до управління соціально-економічним розвитком. 2. Структура сценарного підходу до управління соціально-економічним розвитком. 3. Зони невизначеності сценарного підходу до управління соціально-економічним розвитком.	1. Дослідити особливості розробки сценарного підходу до управління соціально-економічним розвитком. 2. Вивчити структуру сценарного підходу до управління соціально-економічним розвитком. 3. Визначити ключові зони невизначеності сценарного підходу до управління соціально-економічним розвитком.
2	Заняття 11. Забезпечення соціально-економічного розвитку із застосуванням економічних важелів Література: основна [4, с. 77-85], додаткова [11, с. 27-35], інформаційні ресурси [1-2]. 1. Умови застосування економічних важелів забезпечення соціально-економічного розвитку. 2. Критерії економічних важелів забезпечення соціально-економічного розвитку. 3. Оцінювання економічних важелів забезпечення соціально-економічного розвитку. 4. Вибір економічних важелів забезпечення соціально-економічного розвитку.	1. Визначити умови застосування економічних важелів забезпечення соціально-економічного розвитку. 2. Навчитися використовувати критерії економічних важелів забезпечення соціально-економічного розвитку. 3. Оцінити економічні важелі забезпечення соціально-економічного розвитку. 4. Вибрати головні економічні важелі забезпечення соціально-економічного розвитку.
2	Заняття 12. Методи прогнозування збалансованого розвитку соціально-економічних систем за ступенем формалізації Література: основна [4, с. 115-122], додаткова [11, с. 27-35], інформаційні ресурси [1-2]. 1. Значення інтуїтивних методів для прогнозування соціально-економічного розвитку. 2. Класифікація інтуїтивних методів прогнозування соціально-економічного розвитку. 3. Значення формалізованих методів для прогнозування соціально-економічного розвитку.	1. Дослідити значення інтуїтивних методів для прогнозування соціально-економічного розвитку. 2. Навчитися використовувати інтуїтивні методи прогнозування соціально-економічного розвитку. 3. Дослідити значення формалізованих методів для прогнозування соціально-економічного розвитку.

1	2	3
	4. Класифікація формалізованих методів прогнозування соціально-економічного розвитку.	4. Навчитися використовувати методи прогнозування розвитку.
2	Заняття 13. Конструктивна класифікація методів прогнозування збалансованого розвитку соціально-економічних систем Література: основна [4, с. 143-150], додаткова [11, с. 27-35], інформаційні ресурси [1-2]. 1. Фактографічні методи прогнозування збалансованого розвитку соціально-економічних систем. 2. Комбіновані методи прогнозування збалансованого розвитку соціально-економічних систем. 3. Експертні методи прогнозування збалансованого розвитку соціально-економічних систем.	1. Дослідити особливості фактографічних методів прогнозування збалансованого розвитку соціально-економічних систем. 2. Визначити особливості комбінованих методів прогнозування збалансованого розвитку соціально-економічних систем. 3. Знати особливості експертних методів прогнозування збалансованого розвитку систем.
2	Заняття 14. Дослідження механізму управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем Література: основна [6, с. 332-339], додаткова [10, с. 53-76; 12, с. 72-77], інформаційні ресурси [6]. 1. Сутність експертних методів в дослідженні управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем. 2. Використання експертних методів в дослідженні управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем. 3. Сутність логіко-евристичних методів в дослідженні управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем. 4. Використання логіко-евристичних методів в дослідженні управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем.	1. Вивчити сутність експертних та логіко-евристичних методів в дослідженні управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем. 2. Навчитися використовувати експертні методи в дослідженні управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем. 3. Навчитися використовувати логіко-евристичні методи в дослідженні управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем.
2	Заняття 15. Основні напрямки перебудови механізму управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем Література: основна [6, с. 402-422], додаткова [10, с. 53-76; 12, с. 72-77], інформаційні ресурси [6]. 1. Виявлення неефективних ланок в управлінні збалансованим розвитком соціально-економічних систем. 2. Оцінка ефективності управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем. 3. Шляхи вдосконалення управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем.	1. Виявити неефективні ланки в управлінні збалансованим розвитком соціально-економічних систем. 2. Оцінити ефективність управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем. 3. Сформулювати шляхи вдосконалення управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем.

ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Жаліло Я.А. Економічна стратегія держави: теорія, методологія, практика: [моногр.] / Я.А. Жаліло. – К.: НІСД, 2015. – 368 с. (1 од.)
2. Зверяков М.І. Стратегічне планування збалансованого розвитку територіальних соціально-економічних систем в умовах децентралізації: [моногр.] / М.І. Зверяков, А.І. Ковальов, Н.В. Сментина. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 175 с. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream.pdf>
3. Кулінська А.В. Конспект лекцій з дисципліни «Управління збалансованим розвитком соціально-економічних систем» для студентів денної форми навчання спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / Укл.: А.В. Кулінська. – Одеса: ОНПУ, 2018. – 123 с. (1 од.)
4. Панухник О.В. Сучасні соціально-економічні проблеми теорії та практики розвитку економічних систем: [моногр.] / О.В. Панухник, В.Я. Кудлак, Н.Ю. Мариненко, І.Ю. Крамар. – Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2016. – 204 с. – Режим доступу: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/19869/1/Monograph_kaf_finans.pdf
5. Стратегія сталого розвитку регіону: [моногр.] / І.О. Александров, О.В. Половян, О.Ф. Коновалов, О.В. Логачова, М.Ю. Тарасова; [за заг. ред. І.О. Александрова]. – Донецьк: Вид-во «Ноулідж», 2014. – 203 с. (2 од.)
6. Соціально-економічна мотивація інноваційного розвитку регіону: [моногр.] / [За заг. ред. О.В. Прокопенко]. – Суми: СумДУ, 2012. – 576 с. – Режим доступу: <http://www.essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/33335>

Додаткова література:

7. Андрійчук В. Можливість використання теоретико-концептуальних підходів та інструментарію для подолання фінансово-економічної кризи / В. Андрійчук // Економічний часопис-XXI. – 2017. – № 5-6. – С. 12-16.
8. Дзьобань О.П. Механізми соціальних трансформацій: проблеми філософського розуміння / О.П. Дзьобань // Стратегічні пріоритети. – 2016. – № 1 (38). – С. 47-52.
9. Малік Є.О. Засади та інструменти активізації фінансового впливу на соціально-економічний розвиток України / Є.О. Малік, Г.І. Завистовська // Фінанси України. – 2017. – № 4 (161). – С. 120-123.
10. Науменкова С. Макропруденційні інструменти в сфері забезпечення фінансової стабільності / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко // Фінанси України. – 2017. – № 10. – С. 53-76.
11. Плєскач В.Л. Методологічні положення державного регулювання фінансово-економічного розвитку / В.Л. Плєскач, А.В. Кулик // Фінанси України. – 2018. – № 10 (167). – С. 27-35.
12. Полозенко Д. Планово-індикативне та бюджетне планування в умовах ринку / Д. Полозенко // Фінанси України. – 2015. – № 7 (152). – С. 72-77.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електронна бібліотека Одеського національного політехнічного університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.opu.ua/>
2. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nplu.org>
4. Одеська національна наукова бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.odnb.odessa.ua/>

5. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.

Затверджено на засіданні кафедри Адміністративного менеджменту та проблем ринку
Протокол № 2 від 16.09.2019 р.